

La fête de la dette, itotzen gaituen zorra irribarrez ulertzeko

“Zorra egiten duena ez da edozein” zioten zaharrek kreditua eskuratzea aberatsen esku besterik ez zenean. Gaur munduko herritar guztiok gabiltza zorpean, aberatsek lortu dutelako are aberatsago izatea haiek egindako zorren ordaina estatuen bizkar utzita. Parisen saiatuko dira antzerkiz ulertzen eta dantzaldian umorez ospatzen denon zorra.

| PELLO ZUBIRIA KAMINO |

EUROPAKO HAUTESKUNDEETAN EZ da aski aipatu zorra, nahiz eta askoren ustez horixe den geopolitikatik hasita jendearen eguneroko ezintasunetarainoko dena baldintzatzen duen datu nagusietakoa: estatuek beren gain hartutako zor publiko itzela. Hauteskunde biharramunean, Parisen badute estatua- ren diru-kutxaren zuloez mintzatzeko aukera.

Frantzian Caritas laiko gorria den Secours Populaireko lehendakari Julien Laupetrek –gaualdiaren etekinak erakunde horrentzako izanen dira– eta Christophe Alevéque aktoreak antolatu dute zorra irri eta bals artean ospatzeko ekitaldia: “*La fête de la dette*”, zorraren festa. La Villette eremutik hurbil, 104 artegunean burutuko da ekitaldia maiatzaren 31n 19:00etatik aurrera.

Cristophe Alevéque (1963) aktore txit ezaguna da Frantzian. 1991n bakarkako umoregintza gazi politizatua aurkezten hasi zenetik, irratia, antzerkia eta zinea egin ditu, idatziz plazaratu artikulu eta liburuez gain. Telebistara sarritan konbidatu dute. Nabarmenki ezkerretan kokatua, Sarkozyren kontra aritzeaz gain arrakastaz probokatu ditu Frantziako eskulin kristau berriko jendeak.

Alevéquek gidatuko du maiatzaren 31ko festaren lehen zatian ikusiko den “*Le tour de la dette en 80 minu-*

tes”, Zorraren bira 80 minututan. Ekonomialari ezagunek eta sindikalistek hartuko dute parte azalpenetan; tartean izango dute Susan George idazle eta altermundialista famatua. Ondorenerako iragartzen da dantzaldia, Parisko antzinako kaleko *guinguette* popularretako giroa nahastuz *happening*, erakusketa, konbidatu berezien parte-hartze, jandean eta abarrekin.

“Elkarrekin aztertu nahi dugu –diote egitarauaren aurkezpeneari– larritu eta beldurtu gabe, ‘zorraren arazoa’ deitu duten korapilo hori. Konplikatu omen delako, jendea aspertzen du edo ikaritzen. Gu saiatuko gara ‘zorra’ noren bizkar doan eta mesede nori egiten dion ulertzen, ebidentziak lehertzen, betiko uste ustelak desmitifikatzen, soinean daramagun kulpabilitateari ostikada ematen, erroreak nabarmetzen, paradoxak azpimarratzen, horrela gehiago esan ez diezaguten: ‘Lasai, gu okupatuko gara, zuek zoazte kalera jolas egitera’”.

Beste erakunde askoren artean ATTAC talde altermundialistak ere babestu duen ekitaldi ludiko-aldarrikatzaile hau (“*Solidarité, festivité et civilité! Voici notre trinité!*”) antolatu duena Coopérative Direction Humaine des Ressources (DHR) elkarte da, bere buruari helburutzat honakoa jarri diona: “Elkarrekin harremanetan

SIPA agenziarentzako Delalande Raymondek egin argazkian, Christophe Alevéque aktorea “*Super Rebelle! Enfin ce qu’il en reste...*” monologoan 2012an Frantziako lehendakaritzarako burutu kanpaina aitzakiatzat hartuta umore politikoa egiten. Bera izango da “*La fête de la dette*” (irudi txikian festa iragartzen duen afixa) ekitaldiko liderra, zor publikoa den gai korapilatsua modu arin, lasai eta barregarrian azaldua izan dadin ahaleginduko dena. Ondoa edukiko ditu sindikalista, idazle eta ekonomialari serioak, batzuk Economistes Atterrés (Ekonomialari lkaratuak) izen serioa duen elkarteko kideak. Susan George idazle ezagunak ere eskainiko du lekukotasuna. Georgek aspaldi esan zuen inperioek kolonialismoarekin baino estuago lotzen dituztela gaur herrialdeak zorraren bidez. Mendebaldeko herri eta jendei ere aplikatu dakieke lege bera.

jartzea artearen mundua eta hezkuntza herrikoia, antolatuz ekitaldi publikoak, atelierrak, zine emanaldi/eztabaidak”. DHR kooperatibak berrikitan “*La dette*” dokumentala plazaratu du, Nicolas Ubelmann eta Sophie Mitrani errealizatzaileek egina.

Estatuek zor, aberatsek altxor

Estatuen zorrak aipatuta, duela gutxi arte munduko herrialde txiroetan pentsatzen genuen Europako jendeok. 1990etik Hirugarren Munduaren Zorra Ezabatzearen aldeko Batzordeak (CADTM frantsesezko sigla ezagunetan) defenditzen du munduaren Hegoaldeko estatuei ezabatu dakien haien agintariak beren gain hartu duten zor ez-legitimoa. Alabaina, 2008ko krisitzarra kudeatzeko erabilitako estrategiak zabaldu dizkio askori begiak: nola pilatu da gaur bere herritarrei babes sozial guztiak murrizten dizkieten estatuen hainbestearainoko zorra?

CADTM elkarteak herrialde txiroen zorraren auditoria eskatzea aldarrikatu du aspalditik. Finantzen krisi moduan hasi eta benetan krisi sistemikoa suertatu denak Grezia hondoratu zuenean, *Troika*ren salbamendu errezetak medio, orduan hasi zen aipatzen hemengo zor publikoa ere auditatu beharra. Pariskoak urrats *golfo* bat izan nahi-

ko luke ezkutukoa azaleratzeko bide horretan.

Eztabaidan parte hartuko duen Thomas Coutrot ekonomialariak azaldu du herritarrei bizkarretik kendu behar zaiela zor publikoaren errudun izatearen kulpabilitatea: lanordu gutxiegi egiten dutela, opor luzeegiak dauzkatela, laguntza publikotan gastu handiegia doala, eta abar luzea, hedabideek usu zabaltzen dituzten mitoak. “Gezur horiekin estali nahi izan dute administrazioak daukan zuloaren errudunak direla enpresei eta aberatsei zergak jaistea, loturik arduradun politikoen axolagabekeria espekulazioaren aurrean”.

Patrick Viveret filosofoa eta Frantziako kontuen auzitegian

magistratu aritua ere parte hartzeko da maiatzaren 31ko festan. “Kontuen auzitegian ikusi ahal izan da azken hamar urteotan Frantzian batera edo bestera 100.000 milioi euro barkatu dituela estatuak zergatan. Noren mesedetan? Dudarik gabe aberatsenen mesedetan. Diru horiek gehiago irabazi dituztelarik, jende aberatsok ahalmena daukate zorretan dagoen estatuari dirua uzteko. Beraz, bi aldiz irabazi dute: lehenbizi zerga gutxiago pagatzearekin, bigarrenean estatuari bere zorreratik interesa kobratuz”.

Aldiz, gutxien irabazten dutenek zigor bikoitza daukate. Alde batetik zerbitzu sozial gutxiago daukate estatuak zerga gutxiago kobratzen duelako. Bestetik, bere zergekin

lagundu behar dio estatuari ordaintzen zor publikoaren interesak. Ez kexa txiroegia baldin bazara zuzeneko zergak pagatzeko -soldataren gainekoak- zeren zuk ere pagatuko duzu produktu eta zerbitzu guztiak zamatzan dituen BEZarekin.

Mendebaldeko estatuaren zorpetzea dago herritarren arteko berdintasun eza gero eta handiagoa izatearen bihotzean. Pierre Larrourouou ekonomialariak azalduko du Parisen nolaz zor ekonomikoa eta zor soziala elkarri loturik doazen. Ronald Reagan eta Margaret Thatcherrez geroztik, mendebaldeko herritarren soldatek gero eta pisu txikiagoa izan dute ekonomiaren osotasunean, eten gabe handituz joan dira bai zor pribatua eta bai zor publikoa, eta aldiz korporazio handien eta familia aberatsenen irabaziak izugarri handitu. Mendebaldeko 15 herrialde indartsuenetan 1976tik 2011 artean langileek galdutako soldatek osatzen dute Barne Produktu Gordinaren %150, finantzen merkatura eta paradisu fiskalera joan direnak.

Henry Fordek esana omen da 1930eko hamarkadan, larritasunean soilik XXI. mendeko honek gainditu duen krisiaren erdian: “Gauza ona da Amerikako herritar gehienek ez jakitea nola funtzionatzen duen benetan bankuen sistemak; zeren eta jakingo balute bihar goizterako iraultza lehertuko litzateke hemen”. Parisen maiatzaren 31n nekez sutuko dute iraultzarik. Ez da gutxi izango azken 30 urteotako gezurren estalkia pittin bat harrotzea? Algaraz eta baltsan, gainera. ■

ZINKUNEGI
OPTIKA

Garantia.

Egunez egun zure konfiantza geureganatzen dugu, produktu berriak eta zerbitzu berriak etengabe bilatuz.

Hernani, 23 · 20004 Donostia · T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com · www.zinkunegioptika.com

